

WANDA DUBIEŃSKA

Przyczynek do poznania fauny przewodu pokarmowego zajęcy w woj. zielonogórskim

Wojewódzki Zakład Higieny Weterynaryjnej w Gorzowie Wlkp.
Kierownik: dr JAN CHWALIBÓG

W dostępnej literaturze fachowej natknęłam się tylko na nieliczne prace dotyczące pasożytów przewodu pokarmowego zajęcy w Polsce. Drygas i Piotrowski (1) ogłosili pracę dotyczącą fauny pasożytniczej (*Vermes*) przewodu pokarmowego zajęcy (*Lepus europaeus*).

Materiał był obfity, obejmował 617 zajęcy pochodzących wyłącznie z woj. poznańskiego. Pastuszek (2) omawia odrębności gatunków rodzaju *Eimeria* u królików i zajęcy.

Obecnie ze względu na rozpoczętą akcję wysyłki żywych zajęcy do krajów zachodnio-europejskich, aktualny stan zarobaczenia zajęcy zasługuje na dokładniejsze poznanie. W związku z tą akcją jesienią 1962 r. przebadano w WZHW Gorzów 37 odstrzelonych zajęcy z 12 powiatów woj. zielonogórskiego. Postrzałowe uszkodzenia jelit badanych zajęcy uniemożliwiły częściowo badanie makroskopowe. Ograniczono się więc do badań koprologicznych metodą nakrywkową wg Füllenborna. U większości zajęcy stwierdzono dość liczne oocysty *Eimerii*. Spotykano oocysty owalne, barwy jasno-żółtej, bez mikropylów i podługowato-cylindryczne również bez mikropylów.

Wg Pastuszko (2) oocysty bezbarwne, cylindryczne zaliczyć można do gatunku *Eimeria leporis*. Oocysty owalne, barwy jasno-żółtej, bez mikropylów nie znajdują w wymienionej pracy swego odpowiednika. U 25 zajęcy z 4 powiatów stwierdzono jaja nicienia *Trichostrongylus retortaeformis* bytującego w jelicie cienkim. Rozwój tego nicienia przebiega niezwykle szybko a jego jaja i larwy są niezwykle odporne na zimno i wysychanie (Crofton, 1948), co sprzyja szerokiemu rozprzestrzenianiu się tego pasożyta, stwarzając możliwości zakażenia ruchliwych zajęcy.

U 2 zajęcy z powiatu graniczącego z NRD stwierdzono jaja włosogłówki (*Trichuris silvilagi*), u jednego zajęcia również z granicznego powiatu dojrzałe formy tego pasożyta w treści jelita grubego. U wym. zajęcy stwierdzono inwazję mieszaną kokcidiów z nicieniem *Trichostrongylus retortaeformis*.

U jednego zajęcia stwierdzono pojedyncze wagry w postaci pęcherzyków umiejscowionych na krecze (*Cysticercus pisiformis*).

Załączona tabela przedstawia, według powiatów, stwierdzone u badanych zajęcy inwazje pasożytnicze.

Przeprowadzone badania koprologiczne w woj. zielonogórskim wykazały duże nasilenie nicieniami przewodu pokarmowego zajęcy, a szczególnie intensywność zarobaczenia gatunkami kokcidiów.

Tabela stwierdzonych pasożytów

Powiat	Ilość zabitych zajęcy	Stwierdzono				
		Kokcidie	Trichostr. retortae.	Trichuris leporis	Wagryca	
Głogów	2	2	2	—	—	
Gorzów	6	6	1	—	1	
Krosno n/O	4	4	1	—	—	
Koźuchów	2	2	2	—	—	
Nowa Sól	4	3	2	—	—	
Sulęcín	2	2	2	2	—	
Słubice	9	6	3	1	—	
Strzelce Kr.	1	1	—	—	—	
Świebodzin	1	1	1	—	—	
Żary	1	1	1	—	—	
Żagań	3	2	1	—	—	
Zielona Góra	2	1	—	—	—	

Piśmiennictwo

1. Drygas M., Piotrowski F.: Materiały do fauny robaków pasożytniczych przewodu pokarmowego zajęcia *Lepus europaeus* Pan. Acta Parasitologica Polonica 1955 vol. III fasc. 15, 378—392.
2. Pastuszek J.: W sprawie odrębności gatunków rodzaju *Eimeria* pasożytujących u królików i zajęcy, Wiadomości Parazytologiczne 1961 Nr 2, Supplementum 305—307.

Adres autora: Wanda Dubieńska, Gorzów Wlkp., ul. Bohaterów Warszawy 4.

ZENON BUBIEŃ, KAZIMIERZ MIĘDZOBRODZKI

Przypadki zatrucia zwierząt w ogrodach zoologicznych w Polsce

Z Katedry Farmakologii Wydziału Wet. WSR we Wrocławiu
Kierownik: doc. dr TADEUSZ GARBULIŃSKI

Do Katedry Farmakologii Wydz. Weterynaryjnego WSR we Wrocławiu przysyłano do badań toksykologicznych materiały pochodzące od różnych gatunków zwierząt, padłych w ogrodach zoologicznych na terenie Polski. W ciągu lat 1952—1960 przeprowadzono badania laboratoryjne 41 próbek przysyłanych do badań z podejrzeniem zatrucia, lub w celu wykluczenia zatrucia.

Pisma przewodnie towarzyszące próbkom często nie zawierały dokładniejszych danych,

które mogłyby wyjaśnić przyczynę zachorowań, nie zawsze też podawano ilość padłych lub chorych zwierząt. Nie wszystkie przypadki zachorowań lub ewentualnych zatruciu dotarły do tutejszej pracowni toksykologicznej. Opisane dane liczbowe nie są więc ścisłym odzwierciedleniem stanu faktycznego, niemniej jednak pozwalają na przeprowadzenie ogólnej analizy tego rodzaju przypadków.

Diagnostykę laboratoryjną oparto przede wszystkim na badaniach chemicznych na